

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: V. K.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 1. 2018, o zvýšení starobního důchodu

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 11. 2. 2019 se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla námitky žalobce proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 19. 11. 2018 č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu a

uvedené rozhodnutí ČSSZ ze dne 19. 11. 2018 potvrdila. Žalobce namítal, že žalovaná celou věc nesprávně právně posoudila. Konstatoval, že invalidní důchod pobíral od 16. 6. 1990 do 20. 12. 1992. Rozhodnutím ČSSZ ze dne 9. 12. 2004 mu byl přiznán starobní důchod, a to od 20. 12. 1992. Má tudíž za to, že se nemůže jednat o doby vyloučené, jelikož nepobíral invalidní důchod, nýbrž důchod starobní. Namítal rovněž, že již v průběhu správního řízení poukázal na nařízení vlády č. 363/2009, vztahující se na osoby, které pracovaly pod zemí ke dni 31. 12. 1992 a odpracovaly v hornictví celkem 3 300 směn. Tuto podmínku splnil již v roce 1993. Odkázal současně na § 3 odst. 1 písm. b) citovaného nařízení.

2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Konstatovala, že žalobce 12. 5. 2004 podal žádost o starobní důchod s datem přiznání od vzniku nároku. Žalovaná rozhodnutím ze dne 9. 12. 2004 přiznala žalobci starobní důchod podle ust. § 21 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném k 31. 12. 1995 od 20. 12. 1992, tedy od dosažení věku 55 let. Nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se nevztahuje na osoby, které splnily podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let, což žalobce splnil, proto mu podle uvedeného nařízení starobní důchod upraven být nemůže. Poznamenala, že navíc se toto nařízení týká pouze osob, které v zaměstnání v hornictví pracovaly před 1. 1. 1993 a zároveň i po 1. 1. 1993. Žalobci byl starobní důchod přiznán rozhodnutím ČSSZ ze dne 9. 12. 2004 od 20. 12. 1992. Ze spisové dokumentace je zřejmé, že žalobce byl jako zaměstnanec důchodově pojištěn do 30. 3. 1990. Žalovaná dále odkazem na § 68 zákona o důchodovém pojištění, dále na zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném k 31. 12. 1995 a vyhlášku č. 149/1988 Sb., konstatovala, že žalobce splnil podmínku danou § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení, a proto mu byl starobní důchod přiznán od 20. 12. 1992, jak žádal. Výše starobního důchodu byla vypočtena z průměrného měsíčního výdělku s tím, že průměrný měsíční výdělek je podle § 14 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení měsíční průměr hrubých výdělků dosažených v 5 výdělkově nejlepších kalendářních letech v rozhodném období; připadá-li v úvahu více rozhodných období, je průměrným měsíčním výdělkem měsíční průměr hrubých výdělků z tohoto rozhodného období, v němž je tento průměr nejvyšší. Dále uvedla, že postupovala ve vztahu k rozhodnému období podle § 14 odst. 3 zákona o sociálním zabezpečení a konstatovala, že žalobce byl po celý rok zaměstnán v zaměstnání I. pracovní kategorie uvedené v § 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení naposledy v roce 1988. Poté byl zaměstnán v nepreferované pracovní kategorii a od 16. 6. 1990 mu byl přiznán invalidní důchod pro nemoc z povolání. V roce 1990 začal pobírat náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání) podle § 195 zákoníku práce, v tehdy platném znění, tzv. rentu, která se podle § 11 odst. 2 písm. d) vyhl. č. 149/1988 Sb., považuje též za hrubý výdělek. Žalovaná dále citovala ust. § 12 odst. 7 písm. a) vyhl. č. 149/1988 Sb., podle něhož se z kalendářního roku vylučují náhradní doby, což je podle ust. § 9 odst. 1 písm. h) zákona o sociálním zabezpečení i doba pobírání invalidního důchodu. Jestliže měl občan v těchto dobách výdělky uvedené v § 11 odst. 1, § 11a odst. 1, nezapočítávají se do hrubých výdělků. Jestliže po celý kalendářní rok trvaly tyto doby a byly vyloučeny, nepovažuje se tento rok za kalendářní rok s výdělky. Žalovaná uzavřela, že starobní důchod byl žalobci přiznán ve výši 3 800 Kč měsíčně, tedy v nejvyšší přípustné výměře důchodu, která podle § 24 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., náležela do února 1993 občanu, který byl zaměstnán nejméně 15

roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) nebo nejméně 10 roků v takovém zaměstnání v uranových dolech, včetně zvýšení za dobu dalšího zaměstnání po vzniku nároku na tento důchod. Žalovaná dále v podrobnostech odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

3. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
4. Krajský soud na základě řádně a včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Ze správního spisu se podává, že žalobce podal dne 12. 5. 2004 žádost o starobní důchod s datem přiznání od vzniku nároku. Žalovaná rozhodnutím ze dne 9. 12. 2004 přiznala žalobci starobní důchod od 20. 12. 1992 podle ust. § 21 zákona č. 100/1988 Sb., v platném znění ve výši 3 800 Kč měsíčně. Starobní důchod byl vyměřen z průměrného měsíčního výdělku za roky 1980 až 1989, přičemž bylo vycházeno rovněž z toho, že doba zaměstnání činila 37 roků, z toho 11 roků ve III. pracovní kategorii a 26 roků v I. pracovní kategorii. Jeho průměrný měsíční výdělek vypočtený z 5 výdělkově nejlepších kalendářních roků v období let 1980 až 1989 činil 11 261 Kč. Ze správního spisu rovněž plyne, že od 16. 6. 1990 byl žalobci přiznán invalidní důchod. V průběhu roku 1990, a to od 12. 9. 1990, začal žalobce pobírat náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti podle § 195 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění platném do 31. 12. 2006, tzv. rentu. Podle evidenčních listů o době zaměstnání a výdělku a osobních listů důchodového pojištění žalobce byl jako zaměstnanec důchodově pojištěn do 30. 3. 1990. V I. pracovní kategorii byl žalobce naposledy zaměstnán v roce 1988, následně pak v nepreferované pracovní kategorii a od 16. 6. 1990 mu byl přiznán invalidní důchod pro nemoc z povolání.
6. Dne 19. 9. 2018 žalobce podal žádost o zvýšení důchodu, žalovaná rozhodnutím ze dne 19. 11. 2018 č. j. X ze dne 19. 11. 2018 žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu zamítla, a to pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 8. 1. 2018 č. j. X. Námitky žalobce zamítla a uvedené rozhodnutí ČSSZ ze dne 19. 11. 2018 potvrdila.
7. Podle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo jeho vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše 5 let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.
8. Podle ust. § 68 téhož zákona, o nárocích na důchody, které vznikly před 1. 1. 1996 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně

výše těchto důchodů za dobu před 1. 1. 1996, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne s odchylkami dále uvedenými podle předpisů platných před 1. 1. 1996.

9. Uvedeným předpisem, na nějž odkazuje § 68 zákona o důchodovém pojištění, je zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném k 31. 12. 1995 (dále jen zákon o sociálním zabezpečení) a dále vyhl. č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995.
10. Podle ust. § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení občan má nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 1 písm. a) nebo nejméně 10 roků v takovém zaměstnání v uranových dolech.
11. Podle ust. § 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení, do I. pracovní kategorie jsou zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v pod zemí v hlubinných dolech.
12. Výše starobního důchodu byla vypočtena v souladu s § 22 zákona o sociálním zabezpečení z průměrného měsíčního výdělku. Podle § 12 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení průměrný měsíční výdělek je měsíční průměr hrubých výdělků dosažených v pěti výdělkově nejlepších kalendářních letech v rozhodném období; připadá-li v úvahu více rozhodných období, je průměrným měsíčním výdělkem měsíční průměr hrubých výdělků z tohoto rozhodného období, v němž je tento průměr nejvyšší.
13. Podle § 12 odst. 3 zákona o sociálním zabezpečení, rozhodným obdobím je období 10 po sobě následujících kalendářních roků před rokem a) ve kterém vznikl nárok na důchod, b) do něhož spadá den skončení zaměstnání konaného po vzniku nároku na starobní důchod nebo den, od kterého se přiznává starobní důchod, pokud byl občan po vzniku nároku na starobní důchod dále nepřetržitě zaměstnán až do tohoto dne a nepobíral starobní důchod ani jeho část nebo invalidní důchod, c) ve kterém občan naposledy skončil zaměstnání I. pracovní kategorie uvedené v § 14 odst. 2 písm. b) až l) nebo zaměstnání II. pracovní kategorie, pokud byl zaměstnán v těchto zaměstnáních aspoň po dobu 20 roků, nebo zaměstnání I. pracovní kategorie uvedené v § 14 odst. 2 písm. a), pokud byl zaměstnán v tomto zaměstnání aspoň po dobu 5 roků, d) ve kterém byl občan uvolněn v souvislosti s prováděním racionalizačních a organizačních opatření uvedených v prováděcím předpisu, pokud občan požádal, aby bylo přihlédnuto k tomuto rozhodnému období, nebo e) ve kterém byl občan převeden nebo uvolněn ze zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. a) a b) proto, že pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvale způsobilost konat dále dosavadní práci nebo ji nesměl konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí anebo pro dosažení nejvyšší přípustné expozice, pokud občan požádal, aby bylo přihlédnuto k tomuto rozhodnému období.
14. Podle § 11 odst. 2 písm. d) vyhl. č. 149/1988 Sb., hrubými výdělky jsou též náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání) a náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti k službě.
15. Podle § 12 odst. 7 písm. a) vyhl. č. 149/1988 Sb., z kalendářního roku se vylučují náhradní doby. Z ust. § 9 odst. 1 písm. h) zákona o sociálním zabezpečení plyne, že náhradní dobou

je i doba pobírání invalidního důchodu. Z § 11 odst. 1 a § 11a odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení vyplývá, že jestliže měl občan v těchto dobách výdělků uvedené v § 11 odst. 1 a § 11a odst. 1, nezapočítávají se do hrubých výdělků. Jestliže po celý kalendářní rok trvaly tyto doby a byly vyloučeny, nepovažuje se tento rok za kalendářní rok s výdělkem.

16. V posuzované věci je nutno vyjít z toho, že žalobce požádal o starobní důchod 12. 5. 2004 s datem přiznání od vzniku nároku. Starobní důchod byl žalobci přiznán v souladu s § 21 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném k 31. 12. 1995 od 20. 12. 1992, tedy od dosažení věku 55 let, přičemž starobní důchod byl vypočten v souladu s § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení ve spojení s § 12 odst. 1 a odst. 3 zákona o sociálním zabezpečení z pěti výdělkově nejlepších kalendářních roků v období let 1980 až 1989. Za tohoto stavu pobírání náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, tzv. renty, podle § 195 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění platném do 31. 12. 2006, kterou žalobce začal pobírat od 12. 9. 1990, čili mimo období 5 výdělkově nejlepších kalendářních roků z období let 1980 až 1989, a rovněž tak i pobírání invalidního důchodu žalobcem od 16. 6. 1990 do 20. 12. 1992, což bylo mezi účastníky nesporné, jak plyne z citovaného obsahu správního spisu a celého kontextu napadeného rozhodnutí, bylo bez vlivu na výši starobního důchodu.
17. K další námitce ohledně aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb., krajský soud odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu konkrétně na rozsudek č. j. 3 Ads 123/2012-32, v něm Nejvyšší správní soud uvedl, že nařízení vlády č. 363/2009 Sb., bylo vydáno na základě zmocnění obsaženého v § 107 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném od 1. 7. 2009. Cílem tohoto zákonného zmocnění bylo stanovení nižšího důchodového věku horníkům, kteří vykonávali zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, toto zaměstnání přitom vykonávali před rokem 1993 i následně po zrušení pracovních kategorií od 1. 1. 1993 a kteří právě v důsledku zrušení pracovních kategorií nesplnili podmínku stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii uvedenou v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let, konec citace.
18. V posuzované věci není sporu o tom, že žalobce ukončil zaměstnání v I. pracovní kategorii již v roce 1988, tedy před zrušením pracovních kategorií, a po zrušení pracovních kategorií je již nevykonával. Nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se tedy na žalobce nevztahuje. Z judikatury soudů se podává, že § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. je nutno vykládat v kontextu s důvodovou zprávou k zákonu č. 108/2009 Sb., z čehož plyne, že nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se nevztahuje na horníky, kteří nebyli nijak dotčeni zrušením pracovních kategorií, protože ukončili zaměstnání v preferované pracovní kategorii ještě před 1. 1. 1993, což je i posuzovaný případ žalobce. Závěr žalovaného, že nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se na žalobce nevztahuje, s argumentací, že splnil podmínku danou zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995 pro stanovení důchodového věku 55 let, a také z toho důvodu, že se uvedené nařízení týká pouze osob, které v zaměstnání v hornictví pracovali před 1. 1. 1993 a zároveň i po 1. 1. 1993, což ovšem není případ žalobce, který byl jako zaměstnanec důchodově pojištěn do 30. 3. 1990, je správný.

19. Soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
20. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 13.08.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně